

PATVIRTINTA

VšĮ Būsto energijos taupymo agentūros
direktorius 2017 m. liepos 3 d.
įsakymu Nr. B3.2-55

ELGESIO SU DOVANOMIS PRINCIPŲ TAIKYMO VIEŠOJOJE ĮSTAIGOJE BŪSTO ENERGIJOS TAUPYMO AGENTŪRA DARBUOTOJAMS REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra (toliau – Agentūra) siekdama, kad tokiais atvejais, kai susiduriama su dovanomis, kurios dovanojamos siekiant atsidėkoti už darbuotojo profesionalų darbą ir paslaugumą, būtų taikomi kiti padėkos būdai, nesusiję su dovanomis, nustato Agentūros darbuotojų elgesio principus, susidūrus su jiems teikiamomis dovanomis.

2. Elgesio su dovanomis principų taikymo Agentūroje rekomendacijomis siekiama užkirsti kelią neetiškam elgesiui bei padėti priimti sprendimus, profesinėje veikloje susidūrus su skirtingomis vertybėmis ir interesais, įtvirtinti, kad sąžiningumas ir skaidrumas Agentūros veikloje turi prioritetą, didinti visuomenės pasitikėjimą Agentūra.

3. Dovana yra laikoma bet kuris materialinę vertę turintis daiktas, paslauga ar kita nauda (turtas, turtinė teisė, daiktas, paslauga, nuolaida, vaišingumas, apmokymai, transporto, maitinimo išlaidos ir pan.), kuri suteikiama Agentūros darbuotojui, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu Agentūros darbuotojo veiksams ar sprendimams.

II. KAIP ELGTIS SITUACIJOSE, KAI SIŪLO DOVANAS

4. Agentūra siekia, kad už gerai atliktą darbą darbuotojams būtų atsidėkota padėka ar geru žodžiu.

Padėkoti ir įvertinti darbuotoją galima įvairiai - šypsena, geru žodžiu, gražiu laišku, padėkos raštu ir paprastu „ačiū“, todėl Agentūra siekia, kad visais atvejais, kai norima atsidėkoti už darbuotojo profesionalų darbą ir paslaugumą, būtų taikomi kiti padėkos būdai, nesusiję su dovanomis.

5. Agentūros darbuotojai nepriima dovanų ar paslaugų (dovanų), jeigu jos teikiamos dėl Agentūros atliekamų funkcijų, o dovanotojui mandagiai paaiškinami tokio elgesio motyvai.

Šiuo principu pabrėžiama, kad Agentūros darbuotojai funkcijas atlieka ne tikėdamiesi papildomo atlygio, o siekdami sukurti aplinką, kurioje gera gyventi, tikėdami tuo, ką daro, gerbdami įstatymus ir vienas kitą.

Dovana, kuri yra dovanojama dėl Agentūros atliekamų funkcijų neleidžia darbuotojui jaustis laisvai ir saugiai nuo bet kokių galimų išipareigojimų dovanotojui, kelia psichologinį diskomfortą.

6. Agentūros darbuotojai nepriima dovanų, jeigu jomis siekiama daryti įtaką priimamiems sprendimams ir (arba) paveikti darbuotojo veiksmus, nes tai pakenktų Agentūros reputacijai ir sumažintų pasitikėjimą ja.

Agentūros darbuotojai suvokia, kad pagal jų atliktus veiksmus, elgesį ar priimtus sprendimus visuomenė gali spręsti apie visą viešųjų įstaigų veiklos sistemą, todėl darbuotojų veiksmai turi atitikti visuotinai priimtinas elgesio normas, o jų elgesys ir kultūra turi būti pavyzdys kitiems asmenims. Agentūros darbuotojai, saugodami ne tik savo, bet ir visos įstaigos reputaciją, sprendimus priima atsakingai, vadovaudamiesi skaidrumo, teisingumo, objektyvumo, nesavanaudiškumo, pavyzdingumo ir nešališkumo principais.

7. Agentūros darbuotojai nepriima dovanojamų pinigų ar dovanų čekių ir visais atvejais juos oficialiai gražina dovanojančiai institucijai ar asmeniui.

Agentūra dovanojamus pinigus ar dovanų čekius vertina kaip neteisėtą atlygį bei ketinimą palankiu sau būdu paveikti būsimum darbinės veiklos sprendimus, tiesiogiai ar netiesiogiai daryti

įtaką darbuotojų veiksmams, o ne kaip elgesį iš mandagumo ar pagarbos, todėl tokios „dovanos“ be išlygų gražinamos dovanotojams.

8. Oficialus bendravimas tarp institucijų apsikeičiant dovanomis pagal protokolo reikalavimus yra toleruojamas (reprezentacinės donanos). Viešinti Agentūros veikloms skirtų reprezentacinių priemonių (puodeliai, rašikliai, užrašų knygelės, krepšiai ir kt. su Agentūros logotipu) dovanojimas taip pat yra toleruojamas.

Agentūra, siekdama pašalinti bet kokią riziką korupcijai pasireikšti, priima dovanas tik kaip priemones, kurios viešina Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių organizacijų bei Lietuvoje veikiančių institucijų veiklą ir kitas finansinės paramos programas.

III. KAIP ELGTIS, JEIGU NEPAVYKSTA ATSIŠAKYTI DOVANOS?

9. Agentūra visais atvejais oficialiai gražina dovanas, kurios gaunamos darbuotojui nežinant.

Tais atvejais, kai darbuotojas gauna dovaną jam nežinant, jis raštu praneša apie tai įstaigos vadovui, nurodydamas kada, kur ir kokia jam skirta dovana (jei įmanoma, nurodoma apytikslė donanos vertė) buvo palikta/gauta ir oficialiai gražina dovaną dovanotojui.

Kai donanos neįmanoma gražinti (pvz.: nežinomas dovanotojas), o dovana yra maisto produktai (pvz. saldainiai) – jie padedami viešai, matomoje vietoje, kad galėtų pasivaišinti Agentūros darbuotojai ir svečiai.

10. Jeigu niekaip nepavyksta atsisakyti donanos, donanos teikėjas turi būti informuotas, kad faktas apie gautas dovanas bus pavišintas organizacijos viduje, o dovana naudojama bendroms reikmėms.

11. Jeigu darbuotojas susiduria su svetingumu (vaišina pietumis), jis turi padėkoti ir pasakyti, kad tai nedarys įtakos darbuotojo sprendimams ir nereikia to daryti ateityje. Jei darbuotojas vaišinamas kavinėje – pasiūlyti pačiam susimokėti už pietus, nepavykus susimokėti atsilyginant pasiūlyti pavaišinti kava.

IV. KAIP ATPAŽINTI DOVANĄ NUO SIEKIO PAVEIKTI AGENTŪROS DARBUOTOJO SPRENDIMUS?

12. Darbuotojas, kuriam teikiama dovana įvertina:

- donanos teikimo aplinkybes: priežastis, vietą, laiką, būdą, donanos formą;
- donanos vertę;
- donanų teikimo (siūlymo) dažnumą ir jų periodiškumą (net smulkios, tačiau dažnai teikiamos (siūlomos) donanos turėtų kelti susirūpinimą);
- kokie, jo manymu, yra donaną teikiančio asmens ketinimai (tai daroma iš mandagumo ar pagarbos ar turint ketinimų palankiu sau būdu paveikti būsimus darbinės veiklos sprendimus, tiesiogiai ar netiesiogiai atsidėkoti už daromus ar jau padarytus (buvusius) sprendimus);
- ar pats darbuotojas su dovanotoju nesielgia dviprasmiškai, t. y. savo elgesiu leidžia jam susidaryti klaidingą nuomonę, kad iš jo laukia ir tikisi donanos (atsidėkojimo);
- ar priėmęs dovaną galės jaustis laisvas nuo bet kokių galimų išipareigojimų dovanotojui;
- ar darbuotojo atliekamos tarnybinės funkcijos susijusios su dovanotoju (tiesiogiai ar netiesiogiai);
- ar darbuotojui nekeltų psichologinio diskomforto (rūpesčių) tai, jog donanos gavimo faktas taptų viešai žinomas kolegoms, interesantams, žiniasklaidai, plačiajai visuomenei.

13. Rekomenduojami klausimai pačiam darbuotojui išsiaiškinti, ar įtarimas dėl korupcijos yra pagrįstas:

- ar darbuotojas yra tikras, kad ši veikla yra teisėta? Ar tai atitinka Agentūros ir visuotinai saugomas vertybes?
- ar tai gali būti laikoma neetiška arba nesąžininga?
- ar tai galėtų pakenkti Agentūros ir jos steigėjos Lietuvos Respublikos visos aplinkos ministerijos sistemos reputacijai?
- ar tai gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą?

14. Agentūros darbuotojai, įtardami bandymą papirkti ar korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, apie tai visuomet informuoja teisėsaugos institucijas.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Agentūros darbuotojai vadovaujasi lygybės principu ir dovanų, kurios teikiamos dėl Agentūros atliekamų funkcijų, nepriima nei iš viešų, nei iš privačių fizinių asmenų (ir pažįstamų, ir nepažįstamų), nei iš juridinių asmenų – įmonių, įstaigų, organizacijų, asociacijų ir kt.

16. Kiekvienas Agentūros darbuotojas skatinamas laikytis šių principų bei išsakyti problemas ir atkreipti dėmesį į geros praktikos pavyzdžius. Su šiomis rekomendacijomis supažindinami visi Agentūros darbuotojai.

17. Agentūra viešai deklaruoja šiuos principus savo interneto svetainėje (www.betalt.lt), siekdama išvengti dviprasmiškų situacijų ir tikėdamasi, kad visi padės Agentūros darbuotojams jų laikytis.
